

VEDLIKEHOLD OG RENGJØRING AV TROMBONEN

Innledning

Alle messinginstrumenter er bygd med stor nøyaktighet og det er lite som skal til for at noe ikke fungerer som det skal.

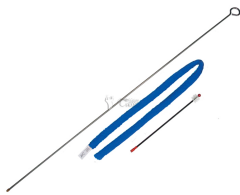
På trombonen er rørene til sliden (trekket) svært godt tilpasset og den minste lille bulk eller samling med smuss vil kjennes på slidens bevegelse.

Nytter det ikke med rengjøring og smøring for å få bedre gli, ta kontakt med fagfolk med en gang.

Utstyr for rengjøring og smøring:

1. Filler og myke håndklær
2. Lange rensestang med stivt og bøyelig skaft eller lang bøyelig kost, samt munnstykkébørste. Man kommer langt med en bøyelig kost for trombone

Stang m/ bøyelig skaft

Bøyelig kost

Munnstykkébørste

3. Kar med lunkent vann (ikke for varmt da forsvinner lakken)
4. Såpe, f.eks ren grønnsåpe eller gammeldags sunlightsåpe eller spesialsåpe for messinginstrumenter.
NB! Ikke vanlig fettløsende oppvasksåpe
5. Smøring til sliden. Her finnes det flere typer, de mest vanlige er:

- Slide O' Mix (To flasker med rød kork, en liten og en stor.
Eller Rapid Comfort (Hvit med svart kork)

- Krem og dråper (superslick)
- Spruteflaske (spray) til vann

- Smøring til stemmetrekket:
Tuning slidegrease, finnes i små runde bokser

- For tromboner med kvartventil er det behov for: Rotorolje og spindelolje

RENGJØRING

Før rengjøring tar man trombone fra hverandre.

Delene blir da:

a) Munnstykket

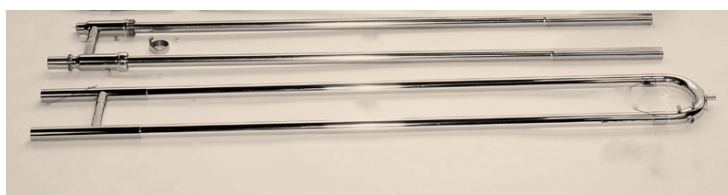
b) Klokkestykke

c) Stemmetrekk

d) Innerslide og ytterslide

På innersliden er den nederste delen tykkere, denne kalles "skoen".

Slik behandler du de forskjellige trombonedelene:

- a) Munnstykket kan du koke i vann og børste rent med en munnstykkebørste. Munnstykket bør vasket før hver spilling eller minst én gang i uken.
- b) Klokkestykket kan du legge i et kar/stor balje med lunkent vann. Legg gjerne et mykt håndkle i bunnen av karet slik at du unngår riper i instrumentet og i karet. Vask med den bøyelige kosten. Skyll godt og tørk av med en myk fille. Instrumentet skal ikke ligge lenge i vannet, som ikke må være for varmt, da lakken kan begynne å flasse av. Instrumenter med lakk er gullfarget.
- c) Stemmetrekket behandler du på samme måte som klokkestykket.
- d) Inner- og yttersliden legger du også en liten stund i det lunkne vannet. Tør av gammel smøring før du legger innersliden i vannet. Innersliden kan gjøres rent med den lange bøyelige kosten eller med den lange stangen. Brukes lang stang, pass på at gasbindet eller fillen som surres på ikke er for tykk, slik at det setter seg fast når du drar den ut igjen. Yttersliden er enklest å gjøre ren med den lange bøyelige kosten. Pass på å komme godt til i den bøyde delen av sliden.

Når alt er vasket, er det tid for ny smøring:

Stemmetrekket: (fig. C)

De matte delene på stemmetrekket settet inn med "slide grease" fra den lille runde boksen. Vær forsiktig når stemmetrekket settes på slik at det ikke blir skjevt.

Sliden: (fig. D)

Her finnes det to hovedtyper smøring, flytende eller krem.

Smøring med Slide O-Mix

På innersliden er den nederste delen tykkere, denne kalles skoen. Her legger man på 3-4 dråper fra den lille flasken m/ rød kork. Deretter setter man på yttersliden og gnir smøringen utover. Fra den største flasken m/ rød kork legger man en stripe nedover hvert rør på innersliden og gnir på nytt utover med yttersliden. Til slutt en dusj med rent vann fra sprayflasken. Smøring fra flasken med sort kork kan brukes i stedet for de flaskene med rød kork. Da gjør du på samme måte som du legger på fra den største flasken med Slide O-Mix.

Smøring med krem og eventuelt dråper

Bruker man krem, legges det et lite lag rundt hvert av rørene nederst på skoen på innersliden. Laget gnis utover med yttersliden. Har man "Super Slick dråper" drypper man 3-4 dråper på innersliden og gnir det utover med yttersliden. Til slutt en liten dusj med rent vann fra sprayflasken. Blir sliden litt treg, kan det skyldes at man har hatt på for mye krem. Da er det bare å tørke litt av innersliden med en myk klut/papir og gi sliden en ny liten dusj med vann fra sprayflasken.

Oppsummering:

Vask munnstykket hver uke. La sliden få vasket av seg gammel smøring og annet smuss en gang i måneden. Hele trombonen kan få en god vask en gang i kvartalet eller minst 1 gang i halvåret.

Og som en liten påminnelse hvorfor det er viktig å gi instrumentet en liten vask innimellom....

NYHETER

Horn med lumske mikrober

Den aktive ungjenta fikk plutselig alvorlige lungeplager. Et mysterium - helt til en spesialist på mikroorganismer sjekket korpsinstrumentet hennes.

Lungebetennelsene kom og gikk, og jentas lunger ble kontinuerlig fylt med slim. I dag er det to år lange sykdomsmererittetover for Olga Marie Lerflaten (17). Vendepunktet kom med SINTEF-forsker Catrine Ahléns bakteriejakt

Ahlén har viet sitt forskerliv til å se etter sammenhenger mellom helseplager og mikrobevekst i folks omgivelser. Hun fikk høre om Olga Maries sykdom ved en tilfeldighet og ba umiddelbart om å få ta prøver fra barytonhornet til den unge korpsmusikeren

I dag er 17-årige Olga Marie Lerflaten kvitt sine plager. Seniorforsker Cathrine Ahlén ved SINTEF Unimed fant sykdomsårsaken i dette - nå omhyggelig rengjorte - barytonhornet.

Foto: Rune Petter Ness

I instrumentet fant Ahlén en bakterieflora utenom det vanlige. Her dominerte en bakterietype som hun tidligere hadde funnet på begrodd utstyr i dykkersystemer offshore. Omgående analyserte hun slimprøver fra jentas lunger og fant den samme floraen der. I tida som fulgte, undersøkte hun nye slimprøver, med tilsvarende resultat hver gang. Dette førte til at Olga Marie ble satt på en spesiell antibiotikakur- og medisinen virket. I dag føler 17-åringen seg helt frisk igjen.

Det siste året før den spesielle antibiotikakuren hadde hun sju lungebetennelser, som ble behandlet på tradisjonell måte. I periodene mellom infeksjonene trengte hun daglige treningsøkter for å få hostet opp slimet som kontinuerlig fylte lungene hennes.

Varsko til korps-Norge

Ahlén mener sykehistorien gir viktig lærdom for korps-Norge. Olga Maries skolekorps ga jenta et brukt instrument fra sitt lager. Sykdommen brøt ut like etter.

- Jeg vil ikke skremme noen fra å spille på blåseinstrumenter. Men jevnlig renhold må til. Og særlig viktig er det at instrumenter som er ute av sirkulasjon, blir skikkelig vasket før de deles ut igjen, sier Ahlén. Hun anbefaler at bøyler og ventiler forblir demontert en stund etter vaskingen, slik at instrumentet får tørke innvendig. Olga Marie fortsatte å spille etter at plagene kom - for å øke lungekapasiteten. Ifølge Ahlén fikk hun dermed påfyll av bakteriene hele tida. SINTEF-forskeren mener det er usannsynlig at jenta fikk i seg bakteriene annetsteds og deretter "smittet" instrumentet - Alt tyder på at bakterieveksten begynte i hornet, sier Ahlén.

Fortvilelse ble glede

Olga Marie legger ikke skjul på at hun er takknemlig over at Catrine Ahlén grep inn og engasjerte seg. Ungjenta hadde belaget seg på ei framtid med redusert livskvalitet - Nå kan jeg leve normalt igjen, sier Olga Marie Lerflaten med et stort smil.

Tekst: Svein Tønseth

* Kontakt:

Catrine Ahlén, SINTEF Unimed

Tlf: 73 59 23 56

E-post: Catrine.Ahlen@unimed.sintef.no

